

Ukininkas

Prekė laikraščio:

Prusose ir i Austriją 3 auks.
i Ameriką ir i kitas svetimas
žemes 5 auks.
i Rusiją (kuvertuose) 5 rub.

LIETUVOS

UKININKŲ LAIKRAŠTIS.

Prekė apgarsinimų:

Už eilutę smulkaus
rašto arba už jos vietą per
pusę puslapio 60 fenigų.

IŠEINA DU SYKIU PER MĖNESĮ SU MĖNESINIU PRIEDU.

✓ Pasikalbėjimai apie ukininkystę Lietuvoje.

Keli žodžiai apie pienininkystę.

Dviejuose pereituose „Ukininko“ numeruose kalbėjome apie tai, kad jAVai dabar didei pigus ir kad jie negali pabrangti, bet veikiau gali atpigti; iš kitos pusės išrodėme, juog nė vienas žinomų ir vartojamų Lietuvoje ukininkystės pavidalų neįstengs pagelbėti grimstančių i ekonomiską prapultį Lietuvos ukininkų. Ši kartą, kaip pažadėta, parodysim brangiems mūsų broliams lietuviams bei žemaičiams tą tikrąjį kelią, kuriuo eidami, Lietuvos ukininkai, da ir tarp šių dienų baisaus maskolių prispaudimo, galės pataisyti savo ukius išlengvo. Tasai kelias, kaip jau sakėme, — tai yra **pienininkystė**.

Pienininkystė tai ne koks visai naujas, pramanytas išmislas, bet jau gana seniai išrastas ir išbandytas daigtas ir jau labai išsiplatinęs apšvestesnėse Europos vakarų šalise, ypač šiauresniuose kraštuose, kaip antai Olandijoje, Danijoje, Vokietijoje, o pagalios ir šiauriausiamjame Rusijos kampe — Finų žemėje (skaityk „Ukininko“ priedą Nr. 12, 1893 m.). Tačiau ant šių dienų pamatų pienininkystė da ne teip seniai pradėjo platintis. Štai Vokietijoje tikroji pienininkystė pradėjo platintis tiktai prieš 18 ar 20 metų. Karaliaučiaus universiteto profesorius Fleišmann'as pats savo burna tai yra sakęs. Tasai profesorius Fleišmann'as Karaliaučiaus universitete laikomas per garbingiausia vyru dėlei juo didžio mokslo ir didžio savo atsidavimo trisui ant naudos savo žemei — Vokietijai. Lietuvys tur Lietuvos gerove rupintis, o vokietys — Vokietijos — čia nėra padvyo. Bet rupinimas rupinimui nelygu. Antai tulas maskolių veikėjas mislyjasi savo tėvynei gerą darą, kada jisai stengiasi žmones supaikinti, lai-

kyti juos baimėje caro ir neapkęstinoje globoje yvairių skriaudikų bei plėšikų nuverginto žmogaus. Antai Vilniaus generalgubernatorius Orževskis ar Kauno gubernatorius Klingerbergis ir kiti tos veislės niekadėjai mislyjasi gerą darą, kada jie lietuviskas bažnyčias griauja, nekaltą svieta ginklais žudo ir yvairiais kitais galais vargina. Anasai Karaliaučiaus profesorius Fleišmann'as visai kitu budu stengiasi savo šaliai pagelbą duoti. Butent jisai visais galais rupinasi išplatinti Vokietijoje pienininkystę. Savo rūpesčiams jisai pasiskyrė vyriausiai vakarinius bei rytinius Prusus. Jisai išguldė laukininkystės institute, Karaliaučiauje, keletą ukininkystės mokslų, o tarp to daug kartų tenka jam užkliudyti ir pienininkystę. Kada užėina kalba apie pienininkystę, jisai korupestingiausiai ir su visu atsidavimu bei, gali sakyti, su karščiu stengiasi perliudyti studentus ir kitus klausytojus, juog pienininkystę tokiuose kraštuose, kaip Prusų žemė, Lietuva, Lenkija, Maskolija, turi buti laikoma per ukininkystės stuomenį, iš kurio dygsta jau kitos šakos. Tas pats profesorius Fleišmann'as teip-pat rupinasi apšviesti studentus, šep klausytojus ir apskritai Vokietijos žmones, kad tie visi Vokietijos didžponių skundai ant pigumo javų ir prašymai jų, kad vyriausybė pasirupintų pakelti javų prekes, tai tėra tik kudykiški svajojimai, nėra negalimas daigtas koku norints prasimanymu pakelti javų prekes. Berods, sako jisai, kad Vokietija galėtų užsidaryti nuo visų kitų žemių ir neįleistų iš niekur kitur javų i savo šalį, tai galima butų prekes pakelti; bet bėda, kad teip padaryti negalima: nėjokia šalis, nėjokia ciecorystė, nė karalystė negali sau viena gyventi, nėra viena atsiskyrus turėtų nuo kitų priežascių silpti ir irti. Kitos žemės teip-pat neįsileistų iš tokios šalies jokių jos tavorų, o ir pačioje šalyje pakiltų sumišimai dėlei brangumo duo-

nos bei dėlėi menkų uždabių, nėra, paliovus siųsti į svetimus kraštus savų fabrikų išdirbinius, tos žemės fabrikai turėtų sustoti ir turėtų pasiliauti pirklystė bei uždabiai po miestus. Iš pradžių toksai padėjimas žemininkams, auginantiesiems daug javų, būtų gera, bet, pavargus miesčionims ir išsibaigus šalyje pinigams, javų prekės vėlei nupultų ir prasi-dėtų tikrasis vargas visiems šalies gyventojams, o pagalios ir sumišimai. Pusėtinai tokiame padėjime dabar stovi Maskolija ir kitos nelaimingos šalys, pakliuvusios po Maskolijos jungu.

Kalbėdamas aną kartą apie tai, ar javai pabrangs, aš beveik, gali sakyti, tikrai atkartoju tvirtinimus ano garbingo profesoraus Fleišmann'o, tarydamas, juog šiandien dėlėi didžios kitų šalių konkurencijos (lenktynių) Europoje nė Lietuvoje javai nėjoku būdu negali pabrangti.

Taigi ant šito pasiremddamas, tasai profesorius visas savo pajiegas deda ant kodidžiausio išplitinimo Vokietijoje pienininkystės.

Pienininkystė eina visai kitais keliais ir jįjė pigumo javų visai neprivengia; dar jai beveik naudingiau, kad javai pigus, nėra jeigu, paimeime, koks žemininkas, besiversdamas pienininkyste, kartais nepritenka pašaro, tai jisai gal pigiai nusipirkti javų atgabtų iš kitų kraštų, o pats jisai juog javų neparduoda, tiktai pieną sviestą, surius, ponedus versius, parsus ar kiaules. Didėsnis ukininkas, ypač gyvendamas arti miesto ar prie geležinkelio, gali veikiai įsitaistyti savo ukyje pienininkystę. Bedidindamas kas metas ganyklas bei pievas ir besirupindamas įsitaistymu gerų karvių, toksai didėsnis ukininkas vienas į kelis metus gali kupinai įsitaistyti pienininkystę ir paskui jau neprivalo bijoti pigumo javų, o drauge pasilengvina sau darbus bei išviso pasitaiso savo vargingą padėjimą.

Vienok mažesniai žemininkui vienam visai negalimas daigtas įsitaistyti pienininkystę iš sykio — čia jau reikia kitaip pasielgti. Papasakosiu, kaip taisosi pienininkystę Prusuose mažesnieji ukininkai. Susitaria tarp savęs aplinkiniai kokios apygardos (kelių kaimų) ukininkai, sudeda pinigų, kiek katras gal, ir už sudėtus pinigus taiso tokią pieninycią, paskui perka vilpštynę (centrifugą) ir kitus reikalingus padargus dirbimui sviesto bei surių, samdosi gerą meisterį ir tt. Senais paskui gabena kožnas, kiek tuo tarpu tur pieno, ir dirba sviestą ir surius. Tuos išdirbinius paskui gabena ar siuncia į miestą parduoti. Iš pradžios tegalima tiktai sviestą mušti, nėra sviestas mušti lengviau ir geriau pasi-

seka kožnam meisteriui, o, mat, išpradžią da nė pieno tiek daug nėra, nėra juog aplinkiniai ukininkai ką tik pradėję pienininkystę, nė negal teip veikiai daug pieno į pieninycią atgabenti. Paskui toliaus jau pradeda dirbti ir yvairius puikius, brangius surius, kurie tur tą gerą ypatybę, juog padėti gali jie ilgiau pastovėti už sviestą.

Netrukus ir kiti aplinkiniai ukininkai, matydami, kaip gerai išeina susitarusieji kaimynai ant pieno, teip-pat pradeda taisyti daugiau pašarų bei gerų karvių ir pasisiulo kaimynams pristatyti į jų pieninycią savo pieną. Šitie, žinoma mielai priima juos į draugystę, nėra pertai jų pieninycia gauna daugiau darbo, o jie traukia iš to daugiau pelno. Pardavimas pieno išdirbiniui labai lengvas, nėra po miestus labai daug suvartoja sviesto bei surių. Reikia tiktai susižinoti su didelių miestų pirkliais, ir su jais galima suderėti tvirtą prekę ant ilgo laiko ir kartas nuo karto jiems siųsti tą tavorą. Antai Prusų Lietuvoje kasdieną atgabena iš tokių pieninycių ant geležinkelių daugybes sviesto, sudėto į tam tikrus nedidelius sandariai užkaltus kibirinkus ir siuncia per pačią, idant koveikiausiai sviestas nuvyktų į galą — į Karaliaučį, Berlyną ar į kitą koki didelį miestą. Perdėtiniam tokios pieninycios šitame atvejuje tėra visai mažai rupesčio: jų darbas tiktai sudėti sviestą ir nusiųsti ant geležinkelio; už nugabenimą jau geležinkelio valdytojai tur atsiliiepti, o su tokiu didžio miesto pirkliu jau suderėta prekė ir viskas ir, laikui išėjus, privalo tiktai pinigus atsiimti ir gana. O su užmokesčiu atvežamojo į pieninycią pieno paprastai teip daroma: perdėtiniam būtų per daug gaisties kasdien po du kartu išmokėti pinigus už atvežtą pieną, taigi, kada atveža, tiktai atseikėja pieną ir užrašo, kiek yra. Prekę ir čionai jau išaugšto suderėta, ir ukininkui tampa išmokama už pristatytą pieną į nedėlios ar į dviejų nedėlių laiką, kaip sutarta. Tokiu būdu tokio ukininko pristatančio pieną į pieninycią darbas yra prižiūrėti, kad karvės būtų pamilžtos du kartu per dieną ir kas kartas nugabentas į pieninycią visai šviežias ir valybas pienas, o paskui tiktai atsiimti pinigus, ir gana.

O iš kitos pusės toji draugystė, kuri įtaiso tokią pieninycią, teip-pat turi gražų pelną, kurį dalinasi tarp savęs paskirtuose laikuose. Kas dėjo ant įtaisymo pieninycios daugiau pinigų, tasai, žinoma, gauna ir daugiau pelno.

Turiu pridurti, juog, juog daugiau dygsta pieninycių, juo atsiranda daugiau pirkikų ant sviesto ir pieno, o prekės neina žemyn, kaip tai ant javų. Žiemos metą svaras sviesto moka vieną prusiską markį arba auksiną (apie

45 kap.), o vasarą apie 35 kap. ant rusiškų pinigų; bet tai, žinoma, ir sviestas, ne toks, kaip kad padaro tulos mūsų ukininkės iš senos perrugusios grietinės; tokia anų mūsų ukininkių sviesto prusai nė dykai neimtų. Tokioje pieninyčioje tuojaus, da iš šilto pieno išsviedžia su vilpštyne grietinę ir tuojaus muša sviestą — teip kad toksai sviestas didei gražus ir ant pažiūros ir didei skanus valgyti, dėlto ir tokias gražias prekes moka.

Prusuose ir apskritai Vokietijoje tokių pieninyčių yra dabar įvisę jau gana apščiai, bet da vis permaža. Yra da ir Prusuose kampų, ypač tarp lietuvių, kame ukininkai da vis tebežiuri į javus, o ant pienininkystės da vis netur užsitikėjimo. Vienok išlengvo pienininkystę Prusuose vis platinasi ir platinasi — ukininkams ir visai žemei ant naudos, o geriems žmonėms ant džiaugsmo. Didei džiaugiasi ir tarpimo pienininkystės Prusų žemėje viršų minėtasis profesorius Karaliaučiaus universiteto, Fleišmann'as. Jisai pirmutinis buvo Prusuose, kursai įgabeno į gyvenimą pirmąją vilpštynę (centrifugą) grietinei iš šviežio pieno išsviesti, ir tai nuo to laiko tėra tiktai 18 ar 20 metų, — o jau šiandien Prusuose pienininkystę gavo tvirtą pamatą ir pieninyčios dygsta viena po kitai labai greitai. Dabar Prusuose atsiranda ir daug šėip žmonių, kurie, turėdami gerai pinigų, pasirenka kur gerą vietą tarp ukininkų ir patys ant savo kašto taisosi pieninyčias ir pradeda tą teip naudingą pienininkystę sau ant naudos ir aplinkiniams ukininkams ant didžios pagalbos. Kits toks pienininkas, matydamas, kad darbas gerai eina ir pelno gerai pinigų, įsibudavoja puikią murinę triobą su visokiais pagrožinimais, teip kad miela pažiūrėti į tokią triobą, stovinčią viduryje laukų.

Didesnieji ukininkai ir dvareliai patys įsitaisto ant savo kaštų pieninyčias ir dirba surius bei muša sviestą tiktai iš savo pieno, ir didei pasidžiaugia iš to savo užsiėmimo. Pašnekėk su tokiu ukininku — ir nusidvyysi nemenkai! Kada dabar visas svietas murma ant prastų laikų, ypač daugybė ukininkų skundžiasi ant pigumo javų bei didžios stokos pinigų, — toksai pienininkas ukininkas sako, juog jam didei gerai klojasi, kad tik vis teip būtų: esą ir duonos ir mėsos ir ištekliaus. Pažiūrėk į jį ir į visus namiškius — visi sotus, guvus, linksmi. Tokiam pienininkui ukininkui nė motais guostis ant prastų laikų ant pigumo javų; da jam naudingiau, kad javai pigu, tai, pašaro prireikus, jisai pigiai gali prisipirkti reikalingą kiekte.

O iš kitos pusės imant, jug reikia ir apie kitus žmones pamislyti. Jug vargdieniui

žmogui labai svarbus daigtas, kad javai būtų pigus. Vargdieniai, menką uždarbį teturėdami, paprastai turi dideles šeimynas, pačią bei keletą vaikų: na, kad dabar būtų labai brangu javai, ką toks vargdienys žmogus darys, kur jisai pasidės su savo žmona bei vaikučiais, neturėdamas savo žemės nė kampo? Jug jam tikra prapultis! O kad javai pigu, tai vargdienys bent gali gryna duonele su savo šeimynėle maitintis. Aš mislyju, juog šitas dalykas visiems suprantamas. Prie pienininkystės javai gali būti pigus ir tas pigumas išeina ant gero ir ukininkams ir vargdieniams.

Taigi tokiu būdu pienininkystė iš visų pusių pageidautinas daigtas, ir butinai reikia, kad mūsų augštesnėji inteligencija, apšviestieji vyrai imtūsi šią dalyką prie širdies ir, kur galima, platintų nuomonę reikalingumo kovėkiausiai taisyti tokias pieninyčias, susidėjus pinigais į kuopą. Iš pradžių butinai reikia tą darbą varyti kuopomis, nėra pavieniui žmogystai įsitačius galima kartais neiškirsti dėlei kaimynų nepritarimo. Ypač gali tą darbą pradėti jau susistačiusios kuopos kitiems siekiam, kaip antai pirklystei. Štai pirkliškoji Pilviškių (Suv. губ.) kuopa galėtų, pagal mano nuomonę, drąsiausiai ir veikčiausiai imtis prie pienininkystės. Mat, jau čionai 1) yra gatava draugystė, 2) aplinkiniai ukininkai pusėtinai pasilaiko ir tuo galėtų įsitaistyti pašarų bei karvių, o svarbus daigtas — čia jau geležinkelis, ir galima veikiau Kauną, Vilnių, Rygą ir patį Peterburgą pasiekti. Žinoma, juog ir daug kitų tokių vietų yra, Lietuvoje, ir tokiose vietose turėtų būti padaryta pradžia.

Meisterių tokioms pieninyčioms varyti Prusų Lietuvoje jau yra gana apščiai ir reikalui atsiradus reikia tiktai duoti „Varpo“ bei „Ukininko“ redakcijai žinią, o mes jau parupinsime gerą žmogų.

Vienok norint taisyti pieninyčią, reikia išskirti iš savo tarpo porą išmintingesnių vyrų ir atsiųsti į Prusus pasžiūrėtų pirma bent, kaip tokios pieninyčios įtaisytos ir kaip jos eina — tai tuojaus viskas bus aiškiau.

Kad tik syki bus padaryta pradžia, tai jau paskui veikiai ir kiti, pamatę naudą, griebis prie to darbo. Kas pradžia padarys — tas bus didį, labai didį darbą Lietuvai ant gero atlikęs.

Prusuose, Vėlavos mieste, netoli Karaliaučiaus, yra tam tikra pienininkystės mokykla, kame į pusę metų galima puikiai išmokti dirbti yvairiausius išdirbinius iš pieno; ir ši čionai nė ne teip brangiai kaštuoja.

Į tą mokyklą galima įstoti ant dvejopų sąlygų: 1) per *laisvą klausytoją* arba per

2) *mokini*. Įstojus per mokini, reikia pri-mokėti už tą pusę metų mokslo 100 rublių, ir už tai jau duoda vietą ir valgį, bet jau, žinoma, reikia dirbti prie pieninỹcios drauge su kitais darbininkais. O laisvas klausytojas turi už mokslą mokėti 20 rublių, o vietą ir valgį per tą pusę metų tur jau iš savo del-mono turėti, ir kaštuoja tai per mėnesį kokius 25 rublius. Toksai laisvas klausytojas ne-privalo dirbti, jeigu nenor, jisai gal tiktai taip sau lengvai triūsti po pieninỹčią ir leng-vai mokintis. Išbuvus pusę metų toje Vėlavos mokykloje, norint, galima važiuoti į Kara-liaučių išduoti egzaminą prie universiteto; tenai išduoda diplomą (liudinimą), ir su tuo diplomu paskui gali gauti, jei nori, vietą vyriausio užveizdo prie kokios pieninỹcios su gera alga.

Į Vėlavą atvažiuoja iš visų kraštų dau-gybės jaunų veiklių vyrų mokintis pienin-kystės. Čia rasi jaunų vyrų iš Rygos, iš Varšavos ir iš kitų tolymų kraštų, ir kožnas neatsidžiaugia teip gražiai įtaisyta mokykla ir jos didei naudingų mokslu. Atvažiuoja čionais turtingų dvarponių sunus ir įstoja per laisvus klausytojus ir vargingi jauni vyrukai ir įstoja per mokinius. Kas yra lankęs šią mokyklą, tas degte užsidega karščiu ir ru-pestingumu apie pienininkystę ir, sugryžęs į tėviskę, stengiasi tuojaus pats pieninin-kystę įsitaisyti ir tarp kitų kolabiauasiai iš-platinti. Žinoma, šią darbą užsiima tiktai geresnieji, stropesnieji vyrai. Vėlavos pien-ininkystės mokyklos vyriausias užveizdas yra minėtasis profesorius Fleišmann'as, ir kiek-vieną įsieškanti šito mokslo tasai garbingas vyras priima su atvira širdžia ir užtaria, kiek tik galėdamas: jisai nežiuri, ar tu esi vokie-tys iš Prancuzijos ar iš Rusijos — jisai lygiai žmoniškai ir maloniai prieš visus pasielgia. Prie Vėlavos mokyklos yra didelis dvaras su keliais šimtais karvių, ir čionais galima mokintis šerti karves ir jas žiurėti, kaip tik-tai galima geriausiai.

Mokslo pusmetis skaitosi nuo 1. dienos *Spalinio* iki 1. dienos *Balandžio* ir kitas pusmetis nuo 1. dienos *Balandžio* iki 1. dienos *Spalinio*.

Norint įstoti į Vėlavos pienininkystės mo-kyklą, nebutinai reikia mokėti vokiškai, ypač jei nenori daryti egzamino, nėra čionais vy-riausias daigtas praktika; čia reikia tiktai gerą galvą bei sveikas rankas turėti; o pa-galios po kiek laiko jau mažumą ir pramoksti vokiškai. Kas nor išduoti Karaliaučiuje egzaminą ir įgyti diplomą, tas jau tur mokėti gerai vokiškai.

Vėlavos mokykloje visados yra labai daug mokinių, dėlto, norint tenais pakliuti, jau iš-

laiko reikia tenais pasigarsinti. Jau pusę metų anksčiau reikia tenais nurašyti, kad nori įstoti.

Adresas toks mokyklos toks:

Lehranstalt für Molkereiwesen zu Kleinhof-Tapien (Ostpreussen).

Tai tiek šiam kartui apie pienininkystę. Netrukus mes išleisime prie „Ukininko“ visą priedą, kame bus išguldytos visos naudingiausios žinios apie pienininkystę, nuo pradžios iki galui su visomis smulkmenomis. Kurie norės pasimokinti pienininkystės ir ją pas savę įsitaisyti, tiems tos mūsų knygelės bus didei nandingos.

Aš.

Guadrūs žmonės.

(Pagal Grimmą).

Vienas ukininkas, paėmęs kartą savo skroblinę lazda iš kampo, tarė savo pačiai: „Katre! aš einu dabar į svieta ir sugrįšiu po trijų dienų; jeigu kas tuo tarpu užeitų pas mus ir norėtų mūsų karves nupirkti, tai tu gali jas parduoti, bet ne kitaip, kaip už du šimtu dorelių, ne mažiaus, ar tu girdi?“

„Eik sau su ponu Dievu,“ — atsakė pati „padarysiu, kaip reikiant.“

„Na tu, — vėl tarė vyras, — tu esi kaip mažas kūdikis, kuris sykį nupuolė nuo angsto ant galvos; viskas tavo galvoje stovi tik valandą; vienok aš tau sakau: jei tu kvailai padarysi, tai tavo nugara mėlyna paliks, ne nuo dažo, bet nuo lazdos, kurią aš aure rankose turiu, ženklas liks ant visados; pamatysi, kad teip bus.“ Tai taręs vyras sau išėjo.

Kitą dieną, iš-ryto, pas ūkininką atėjo žmogus, kuris įsieškojo gyvulių pirkti. Uki-ninko pati nedaug teturėjo su juo kalbėti. Pirkėjas, apžiūrėjęs karves ir išgirdęs, kiek už jas prašo, tarė: „aš tiek duodu, pigiaus tu jų negali parduoti; gyvulius aš imu tuo-jau.“ Jis paleido karves nuo saito ir išsivarė iš tvarto; paskui, pradėjo varyti karves ir iš kiemo; tada žmona paėmė jį už rankovės ir pasakė: „iš pradžių tu turi užmokėti man du šimtu dorelių, kitaip aš tavęs neleisiu.“ „Teisybė, atsakė pirkėjas, aš tik užmiršau paimti savo maišelį su pinigais; bet-gi tu nesirūpink; idant nepasirodytų tau, kad aš noriu tave prigauti, tai aš teip padarysiu: dvi karvi aš imu, o trečią tau palieku, ji bus tau užstatyta.“

Žmonai pasirodė tai aišku, ji išleido pir-kėją su dviem karvėm ir minė: „kaip džiaugsis Jonas pamatęs, kad aš teip išmintingai pa-dariau!“

Vyras, kaip buvo sakęs, parėjo namole po trijų dienų ir tuojaus paklausė, ar karvės

parduotos. „Tai kaipgi, Jonuli, atsakė pati, kaip tu liepie už du šimtu dorelių, už tiek ir pardaviau; vargiai jos tiek vertos, bet pirkėjas paėmė jas nė nesiderėjęs.“

„Kur-gi pinigai?“ — paklausė vyras:

„Pinigų aš da negavau, atsakė pati, pirkėjas savo maišelį su pinigais buvo namie užmiršęs, bet pinigus jis tuoju atneš; užtai jis man brangų daiktą užstatė.“

„Kokį daiktą?“ „Vieną tų trijų karvių, ir jis negaus tos karvės, iki neužmokės už kitas; as padariau išmintingai: aš užturėjau mažiausiąją karvę, kuri mažiausia ir suėda.“

Vyras perpyko, pakėlė lazda ir norėjo tempti pačiai per nugarą; bet, kaip bematai, jis nuleido lazda ir tarė: „tu avigalvė, be reikalo tik valkiojiesi ant svieto, bet man tavęs gaila. Aš, išėjęs ant kelio, tris dienas laukiau, bene patiksiu didesnį už tave kvailį: jei man pasiseks, tai tu išsisuksi, o jei ne, tuoju gausi, ką užsipelnei.“

Vyras išėjo ant vieškelio, atsisėdo ant akmens ir laukia (kvailų žmonių); visi turėjo pro jį eiti. Vienu tarpu jis pamatė atvažiuojant stačią žmoną, nors ji galėjo sėdėti ant šiandų pasostės, arba eiti keliu šalia vežimo. Ukininkas minė: „tikra kvailė, kokios aš jieskau.“ Jis tuoju pašoko ir pradėjo bėginti prieš vežimą, puldinėdamas į visas puses, tarytum, iš proto išėjęs. „Žmogau! ką tu čia darai? aš tavęs nepažįstu, iš-kur tu čia atsiradai?“ paklausė žmona. „Kaip-gi tu mane pažįsi, aš iš dangaus nupuolęs, atsakė ukininkas, ir nebežinau, kaip vėl ten nueiti; ar tu negalėtum mane nuvežti?“ „Ne, tarė žmona, aš nežinau kelio; bet, jeigu tu iš dangaus atėjęs, tai tu gali gerai man papasakoti, kaip einasi ten mano vyrui, kuris jau treji metai ten gyvena; tu jį, žinoma, matei?“ „Mačiau, — atsiliepė ukininkas, — negal visiems žmonėms sektis. Tavo vyras avis gano ir per tuos gyvulėlius jis turi daug darbo ir vargo: jei užbėgę ant kalno jie paklysta, tai jis turi bėgti paskui ir vėl suvaryti visus į krūvą; jis nudrįkęs, drapanos greit nupuls nuo jo kūno. Sulopyti ten nėra kam, šventas Petras, nė vieno su adatoms į dangų neleidžia.“ „Kam tai į galvą galėtų ateiti! — sušuko žmona; — aš atnešiu tau išėiginius švarkus; mano vyras galės papukausti, juos bedėvėdams; tu būsi toks geras, nuneši jam tuos švarkus.“ Negaliu, atsakė ukininkas su drapanomis neleidžia į dangų.“ — „Ar tu žinai ką, — pasakė paskui žmona, — aš pardaviau savo kviečius ir gavau už juos gerus pinigus, tai tuos aš pinigus nusiųsiu savo vyrui; tu pinigus į kišenę įsidėsi, tai nieks nė nepamatys.“ — „Teip tai gerai — pasakė ukininkas, — šitą geradėjystę aš

tau galiu padaryti.“ — „Tai tik tu čia pa sėdėk, — tarė žmona, — o aš važiuosiu namole pinigų atvežti; aš tuoju sugrįšiu; aš delto stačia važiuoju, kad teip arkleliams dang lengviaus.“ Žmona paplakė savo arklius, o ukininkas likęs teip kalbėjo sau: „ji beveik kvailė; jei tik pinigus ji tikrai atneš, tai mano pačios laimė, ji negaus mušti.“ Neilgai trukus, žmona sugrįžo skubindamosi, atnešė pinigus, pati įbruko juos ukininkui į kišenę ir eidama atgal tūkstantį kartų dėkavojo ukininkui už jo malonę. Sugrįžus namole, žmona rado savo sūnų, kuris iš lauko buvo parėjęs. Ji papasakojo sūnui, apie kokius netikėtus daiktus ji buvo išgirdus, ir pridūrė: „aš džiaugiuosi, kad man pasitaikė nusiųsti ką-nors mano nuvargusiam vyrui; kam galėtų į galvą ateiti, kad jam danguje ko-nors pritrūks.“ Sūnus labai nusistebėjo. „Motin! tarė jis, ne kasdien ateina žmogus iš dangaus, aš tuoju eisiu jieskoti, bene rasiu kur jį; jis turės man papasakoti, kaip dangus išrodo ir kaip ten su darbu.“ Vaikinas pasibalnojo arklį ir išlėkė, kiek tik arklys gali įkabinti. Jis sutiko ukininką, kuris sėdėjo po medžiu ir buvo besirengiąs skaityti pinigus, kurio kišenėje turėjo. — „Ar jus nematėte, žmogaus, kuris iš dangaus atėjo,“ — paklausė vaikinas. — „Mačiau, — atsakė ukininkas: — jis pasirengė keliauti atgal, užėjo ten ant kalno, kad jam į dangų šiek-tiek arčiaus būtų; tu da gali jį pavyti, jei tik greitokai josi: — „Ai tu mano bėda! — tarė vaikinas, — aš per dieną labai nusidirbau ir jodamas čia visai pailsau; jį pažįstate tą žmogų, sėskite meldžiami ant mano arklio ir pavių išnekekite, kad jis čia ateitų.“ — „Tai teip! — manė ukininkas, — tai da ir šito galvoje nėra nėkoko žiburio. Kodėl aš negalėčiau padaryti tau geradėjystės!“ — tarė ukininkas vaikiniui, o paskui užsėdęs ant arklio nulėkė šuoliais. Vaikinas iki sutemų sėdėjo, — ukininkas-gi nebegrįžo. „Tikrai, — tarė sau vaikinas, — žmogus iš dangaus labai skubinosi ir nenorėjo grįžti atgal, tai ukininkas ir atidavė jam mano arklį, kad tas nuvestų jį mano tėvui.“ Paskui vaikinas nuėjo namole ir papasakojo savo motinai, kas atsitiko: kad arklį jis tėvui nusiuntęs, idant nereikėtų jam visados bėginti. — „Tu gerai padarei, — atsakė motina, — tavo kojos da jaunos, tai tu gali pėkščias vaikščioti.“

Ukininkas, parjojęs namole, pastatė arklį į vieną tvartą su užstatytąja karve, — paskui nuėjo pas pačią ir pasakė jai: „katre! tai tavo laimė, aš radau net du už tave kvailėsnį; šiuo kartu tu negausi mušti, aš atidėsiu tai kitam sykiui.“ Užsirūkęs pypkę

jis atsisėdo ant kedės ir juokaudamas kalbėjo: „gerai pasisekė: už dvi menki karvi gavan riebių arklių ir da maišelį pinigų; jeigu iš kvailių visados tiek pelno būtų, tai aš jiems nieko nasakyčiau.“ Teip manė gudrus ukininkas, bet tau, skaitytojai, tikrai mielesni ne tokie gudruoliai, tau mielesni geri ir prasti, nors nelaimingi žmonės. *Balandis.*

Iš svetimų kraštų.

Iš Berlyno (Vokietijoje). Aš mislyju, neapsiriksiu pasakęs, kad niekas iš mūsų ukininkų arba dvarininkų, gyvenančių Lietuvoje, ne tik kad neaplanė, bet suvisu nė nežinojo apie garsią parodą penėtų galvijų Berlyno mieste. Man buvo lemta apsilankyti ant tos teip svarbios ukininkystei parodos, tai aš bent trumpai pranešiu „Ukininko“ skaitytojams, ką aš savo akimis ant tos parodos mačiau.

Pirmučiausiai pasakysiu, juog tokios parodos (penėtų galvijų) buvo Berlyne kas-met, ir šių metų paroda buvo jau dvidešimts pirmoji to pavidalo paroda Berlyne. Jijė buvo laikyta 8. ir 9. dienosė Gegužės mėnesio. Šių metų paroda, kaip pripažinstą patys vokiečiai, buvusi labai apsti galvijais: buvo atgabenta parodytų 213 veršių ir 518 didelių jaučių ir karvių. Už vis daugiausia buvo jaunų jaučių — treigių ir ketvergių, kurių savininkai už gražumą savo gyvulių gavo pirmasias prekes ir dovanas ant parodos.

Mat, 1893 metai ne tik tai pas mus, bet ir Vokietijoje buvo labai sunkus ant pašaro; iš tos priežasties Prusuose didei susimažino skaitlius galvijų, bet atpigus javams, vokiečiai griebėsi prie pienininkystės ir auginimo galvijų, teip kad per šiometinę parodą galėjo sugabenti daug jaunų riebių jaučių.

Avių buvo išviso tik tai 274 galvos, kaip vokiečiai sako, daug mažiau, nekaip kitais metais. Nereikia užmiršti, kad auginimas avių Prusuose eina metas po meto vis mažyn ir mažyn: auginimas avių sujungtas su daugybe sunkenybių ir nevisur gali apsimokėti.

Vokiečiai daug geresni ukininkai už mus, lietuvius, ir jie išrodo, kad avys negabena tiek pelno, kiek karvės, delto jie kas-metai vis daugiau karvių taisosi, o avis vis mažina. Ir mes delto, nusižiūrėję ant vokiečių, privalome mažinti avis, o mestisi prie auginimo galvijų, ypač karvių ir verstisi pienininkyste. Vietomis rasi, kur sausos ir geros ganyklos avims, galima ir avių laikyti, bet reiktų visai kitokią veislę išiveisti: mūsų senoviškosios lietuviškos, pilkosios avys jau išėjo iš sėklos ir netinka šiam laikui. Teip-pat nereikia užmiršti, kad avis tegalima iš vienos pusės su naudoti: arba jas galima laikyti mėsai arba

vilnai. Mes, lietuviai, norėtumėme dvi odas nuo jaučio nulupti — mes norime nuo avies ir vilnos ir mėsos; o kad pasižiurim, tai mūsų avių vilna labai bloga, o mėsos teip-pat nedaug, ir tokiu būdu, dviejų odų betykodami, nė vienos čielos negauname.

Berlyne ant parodos tarp avių buvo daugiausiai rambulių (Ramboullets) ir empšerių (Hampshires) veislės.

Kiaulių buvo 165 galvos. Kiaulių būtų ant parodos atgabene daug kartų daugiau, bet dabar Vokietijoje vieši daug yvairių kiaulių ligų, tai ukininkai baimyjas, kad atsigabenus, kartais ant parodos neužsikrėstų.

Auginimas kiaulių paskujuose metuose Vokietijoje labai pasididino. Mat, varant pienininkystę, labai paranku auginti kiaulės, nėra išrugas ir kitus atlaikus iš pieninyčių geriausiai galima kiaulėms sušerti. Tokiu būdu, besiverčiant pienininkyste, gaunasi dviguba nauda: toksai ukininkas, kurs turi įsitaisęs pieno ukininkystę, ima pinigų ne tik tai už sviestą bei surius, bet ir už kiaules.

Bepiga, kad tai mūsų ukininkai bent kartą protą gautų ir griebtusi prie pienininkystės, tada nereiktų jėvus žydams pusdykiai išmesti.

Apie milžinišką didumą ir sunkumą galvijų, buvusių ant tos parodos skaitytojas gali spręsti iš žemiaus paduoto sulyginimo:

Veršiukas nuo 2 mėnesių ir 19 dienų	svėrė 436 didžiuosius svarus,
veršis nuo 1 metų ir 6 mėnesių svėrė	1280 didž. svarų,
veršis nuo 1 metų ir 8 mėnesių svėrė	1464 didž. svarų,
bulius nuo 2 metų ir 2 mėnesių svėrė	1570 didž. svarų,
bulius nuo 3 metų ir 2 mėnesių svėrė	1670 didž. svarų,
Didžiausieji jaučiai svėrė po 2350 didžiųjų svarų.	

Iš sulyginimo tų skaitlinių aišku, juog mes, lietuviai, labai esam toli pasilikę užpakalyje kitų tautų su savo auginimu gyvulių. Pas mus jug negirdėtas daigtas, kad dviejų mėnesių veršis svėrtų 400 svarų, o Vokietijoje tai priprastas daigtas. Rokuokim nors po 5 kapeikas už gyvą svarą, tai už tokį veršį gausime 20 rublių. Mes Lietuvoje ir galėtumėme auginti gerus gyvulius, ir kad ir jau ne tokius, bet tik daug geresnius, nekaip dabar, tik tai bėda, kad mes vis da per daug įsikibę į tą senovę.

Ant tos parodos buvo teip-pat yvairių reikalingų prie ukininkystės mašinų, vežimų ir visokių padarų laukams dirbti. Tarp mašinų pirmiansią vietą užima visoki įtaisai pieninyčioms: naujoviškos vilpstynės (centri-

fugos) sviesti grietinei iš šviežio pieno. Separatorių arba skirtuvų (*Alfa* ir *Balance*) buvo visokiose pavidaluose, sukamų rankomis, arkliais ir garu — skirti grietinei nuo pieno. Ukininkams ypač labai geras skirtuvas *Alfa*, nėra jį labai lengvas valdyti, o pagedus gal pataisyti kiekvienas geresnis kalvis; jis puikiai skiria grietinę nuo pieno.

Kadaginiškis.

Iš Buxtono (Australijoje) mums rašo:

Aš, J. M., Australijos gyventojas, patyręs Jusų adresą, labai apsidžiaugiau, nėra jau keli metai, kaip noriu Jusų adresą gauti. Dabar prašau Jusų sveikų, kad Jus man atraišytumėte laisną ir prašytumėte visų knygų vardus ir prekes su atsiuntimu į Australiją. Dabar jau daug metų, kaip iš Lietuvos iškeliavau, tai užmiršau jau ir knygų vardus; o aš mislyju, kad per tą laiką jau atsirado pas Jus naujų knygų, etc. — toliaus skatytui nėra nieko akyvo. Kad tas p. J. M. kitą kartą plačiau apie Australiją aprašytų, tai „Ukininko“ redakcija ir skaitytojui būtų jam labai dėkingi.

Iš Lietuvos.

Iš Mariampolės (Suvalkų gub.) Mariampolėje, kaip šneka, maskoliai žada išnaikinti gimnaziją, o į vietą gimnazijos įtaisyti „ukininkystės mokyklą.“ Jau daug metų, kaip jie suka apie Mariampolės gimnaziją. Jų pirma Mariampolėje buvo labai daug mokintinių: žemėsinės 4 klasios visos buvo dvigubos, ir abi dalys budavo kupinos, ir iš Mariampolės gimnazijos yra labai daug išėję kunigų, ypač pradžioje, kada Lietuvos ukininkai dar nebuvo prasimanę leisti vaikus į augstus mokslus. Paskiaus, kada prasidėjo naujoji lietuvystė, Mariampolės gimnazija buvo lyg koksai misionorius, kurs sėklas „naujosios dvasios“ išbarstė po visus Lietuvos kampus ir toli už Lietuvos ribų. Maskoliai veikiai pajuto, kas darosi Mariampolėje, ir pirmučiausiai šoko uždaryti šalymias klasias ir atstumti nuo gimnazijos įtekminguosius lietuvius mokintojus, o paskui yvairiais galais pradėjo mažinti skaitlių mokintinių, iki pagalios sumažino daugiau kaip per pusę. Ir kas įstabu tarp to visko: maskoliai, kaip papratę, jū mėgsta išrasti kokią priežastį savo bjauriems darbams, taigi šičionai jie ir pasirūpino išrasti, bet kokią priežastį! Vienus metus nė iš šio nė iš to gimnazijos viršininkai apgarsina, kad gimnazijos rumas esąs perangštas, reikia pribudavoti, nėra šėp reikšią sumažinti skaitlių mokintinių. Tai garsindami anie maskoliški veikėjai minė, juog, žinoma, padidinti rumui nieks neduos pinigų, o vyriausybė ir neduos, ir tokiu budu

būs puiki priekabė žmonių akise sumažinti skaitlių mokintinių. Vienok tie driežai čionais apsiriko, nėra keli miestai Suvalkų gubernijos umai susitarė ir sudėjo reikalingą sumą pinigų padidinti gimnazijai, ir rumas veikiai tapo pribudavotas. Ką-gi dabar darys tie driežai! Matydami teip dalykus, stovint, nusprendė šį kartą apsieiti ir be priežasčių: taigi nors gimnazijos etrvė tapo padidinta, maskoliai tačiau neliovė mažinę skaitliaus mokintinių, didei apsunkindami su egzaminais ir yvairiais tokio pavidalo prasimanymais; o naujai pribudavotoje gimnazijos rumo dalyje įtaisė cerkvę!

Negana to. Matydami, kad mokintinių skaitlius dar vis negana greitai puola, gimnazijos viršininkai prasimanė tam tikslui da vieną vaistą. Butent, pernai gimnazijos mokintiniams įtaisė tokį vadinamą internatą, lyg tokias kazermes, kuriose turi gyventi visi ne miestiskiai gimnazistai. Jei dabar ukininkas nor leisti savo sunų į gimnaziją, tai priverstinai tur prašyti gimnazijos direktoriaus, idant jo sunų priimtų į tą maskolių internatą, nėra šėp visai į gimnaziją nepriima. O pirma buvusias privatiškas „kvatieras“ gimnazijos perdėtiniai dabar visas išnaikino. Mokestis už gyvenimą tame internate ima labai didelis; privatiškose kvatierose tokiam ukininko sunus kaštuodavo per metus iki 120 rublių, o dabar už tą kazermę ima 220 rublių.

Tokiu budu maskoliai jau užkirto kelią daugeliui lietuvių į apšvietimą, įieskančius mokslo paskutinai atstumdami nuo gimnazijos per savo internatą; ir pagalios tik padarys savo — tik uždarys gimnaziją.

O uždarę gimnaziją, kas-žin ar teip veikiai įtaisys tą ukininkystės mokyklą! Gal da susimislys ant galo įtaisyti gimnazijos rumuose savo pravoslavišką klioštorių...

Stumbras.

Lukšiai (Naum. p. Sųv. gub.). Šį pavasarį buvo rinkimai vaito Zyplių valsčiuje. Dabar užsimanė į vaitus neva prakilnesnis žmogus, toks Maslauskas iš Baisybės, ir žmogelis skaudžiai nusišutino. Kaip paprasta, pas mus rinkimas vaito vis eina už pinigų, tai p. Maslauskas ir pradėjo su pinigais: jįsai davė kožnam Zyplių valsčiaus kaimui po 4 rublius ant pragerimo ir tokiu budu išmetė apie pusantro šimto rublių; o senasis vaitas tedavė tiktai po du rubliu ant kožno kaimo. Tai, žinoma, gudrusis p. Maslauskas tvirtai tikėjosi pakliušių į vaitus, o paskui nusiplėšias nuo tų avigalių kelis kartus po pusantro šimto; tiktai nelaimė — ėmė prisigėrę zypliečiai ir užsimiršo pono Maslausko duosnumą ir jo paties garbingą žmogystą — ėmė, kad

jus žinotumėte, ir išrinko senąjį vaitą! Na, ar tai ne judošiai toki žmonės? Šnapsą išputo, o su vaitysta išgrauš! Senasis vaitas tedavė pusę tiek, o jį į vaitus isskyrė! Ištikro, matydamas tokį svieto pasileidimą, žmogus turi paskutinau nusiminti ir į desperaciją nugrimsti: jau vargu tie chlop'ai atsipakutavos kada už tokius marinančius kiekvieną dušią nusidėjimus . . .

Et, nenusimink, p. Maslauskai, Tamsta neprivalysi už juos atsakymo duoti; dabok verčiau, kas Tamstai privalu: luktelsi da metus-kitus, užkelsi da po rublį ant kaimo, tai jau tikrai Tamstą išrinks, ir tada galėsi už abu kartu jiems po skurą nuengti. Buk ramus ir pasitikėk ant Dievo apveizdos. O tuo tarpu tegul senasis savo darbą baigia: jug jis žmogus tik ir ne iš balos paėmė tuos 75 rublius, — žmogus sėjo, tai prie šilainių bent koki ketvirtą-penkta grūdą tur dagoti.

Bičiulis.

Iš Kauno gubernijos. Jau buvo rašyta „Ukininke“, kad iš maskoliškų knyginyčių, įrengtų „narodnose“ nieks neima knygų ir neskaito. Nepamėgo tas mūsų kankintojams. Šimet „narodnų“ inspektorius, važinėjo po guberniją ir prisakė visiems mokintojams, kad jie pratintų ukininkus ir jų vaikus prie skaitymo maskoliškų knygų, o jei kas to nepadarys — bus atstatytas nuo vietos. Įbauginti mokintojai iš kailio neriais ir, kaip kas gali, teip masina kvailius prie skaitymo: savo mokintinius jie per prievartą spiria imti knygas, o šėip ukininkus samdyte samdo, kam stiklą degtinės, kam papirosą paveldami. Inspektorius pasirupino, kad knyginyčios būtų padidintos naujomis knygomis, kaip pravoslaviško-dvasiško, teip ir caroslaviško turinio.

Mokintojai labiausiai siulinėja ukininkams knygas pravoslaviškas ir tokias, kur yra išgirti visoki carai ir kiti burliokai. Patys ukininkai prašo pasakų, apie bites, sodą, daržininkystę, apie naminius gyvulius.

Baisogala (Šiaulių pav.). Uriadnik'as padave dešimtininkui T. varyti burlioką į Radviliškio miestelį. Ką tikt išėjus iš Baisogalos, einant per mišką, burliokas, norėdamas pasileisti, užpuolė ant dešimtininko ir pradėjo jį mušti. Dešimtininkas, besigindamas, kasžin kaip ėmė ir užmuše burlioką. Matyti, kad to žmogaus kvailio buta: ką būtų pasakęs visą teisybę, kaip atsitiko, jisai, sugrįžęs į Baisogalą, pasakė uriadnik'ui, buk burliokas pabėgęs. Daro tardymą.

Grinkiškis (Kauno pav.). Neseniai atsirado čionai pirmoji krikščioniška pardavinyčia. Jei jos įrengtojas lietuvis — galima pranašauti, kad jam kogeriausiai klosis.

Šimet pas mus labai maža buvo vestuvių, užtatai-gi pavainikių gimsta perdaug. Antrą atvertus, ir artutinišes parapijose, girdėti, primėtė pilnus paravius gyvų ir negyvų radviliukų. Minėtini pas mus du pavainikių: vienas sugyventas su tikru dėde, antras su burlioku — mokintojum. Sugyvenimas su tikru dėde yra didis pasileidimas, vienok smulkmenas užtylėsime apie tai, nes daugiau gal visoje Lietuvoje tokio atsitikimo nebus. Sugyvenimas su burlioku — kas kita. Nežinau gerai, bet girdėjau, kad Panevėžyje mokintojų seminarijoje tarp ko kito mokina burliokus prigandinėti mūsų mergaites padidimui burliokiškos veislės. Ar juos ten mokina teip elgtis, ar ne, bet-gi mūsų merginos labai kvailos, kad su burliokais susideda. Mat, „kad ir už jaučio, kad tikt vyrą gaučiau“.

Rugiai pas mus ant lauko vidutiniai; kviečiai žada būti geri. Sodai žydėjo, bet atsirado kirmėlė žaliasis kabaliukas (Cheimantobia brumata), kuri ypatingai ukininkų medžiams padare didį kenksmą. *Sauja.*

Lenciiai (Kauno p.). Mūsų vyrus, ypačiai senuosius, su stikleliu baltakės kasžin kur gali nuvesti, lygiai teip kaip versį su putros milžtuve. Sako, buk tai be baltakės nėjokio reikalo „nepabaigsi“. Tegul bus ir teip, bet mūsų žmonės „neįsidrožę“ negali nė numirusio palaidoti. Buvo šermens pas pavargusį žmogelį Mač., tai nė vieno nebuvo, nebuvo kam nė pradėti: mat, giesmininkai juto baltakės nebusiant, o ant Ad. šermenų, kaip pajuto Ad — kiuką iš Rygos su pinigais parvykus, tai kaip musės į puodą kaimynai sulėkė. Bet iš visų geriausias Juozulytis, jisai stačiai sako: o ko aš eisiu tenais vampso, kad žinau — nieko negausiu! Ir už tai dar visi Juozulyčiai pagirti, kad jie „gavę“ iš kailio nērėsi atidirbti. Dikčiai įgriebe, jie jeibkokių niekų negiedos, — tuojaus jieško „traškių“ giesmių, o kaip užbaubs „traškią“, tai vėl žiburiai temsta. Pargryžę nuo kapų, vėlėi susirinko, tiktai jau dabar „kailiukų čiułpti“, jei nesučiułpė begiedodami. Nėra ko sakyti, gražus papročiai po Lenciūs. Bent tas malonu, kad daugumas iš jaunesnės kartos jau nenori žengti pėdomis „kaulelių čiułpikų“ ir įgriebusių „traškininkų“. *Tarailietis.*

Pinigus ir laiškus į Ukininko (ir Varpo) redakciją siunčiant, reikia šitoksa adresu padėti:

Herrn Dr. Bruazis Tilsit, (Ostpreussen).

Turinys: Pasikalbėjimai apie ukininkystę Lietuvoje. Aš. — Gudrus žmonės. Balandis. — Iš svetimų kraštų: Iš Berlyno. Kadagyniškis. Iš Buxtono. — Iš Lietuvos: Iš Mariampolės. Stumbras. Lukšiai. Bičiulis. Iš Kauno gubernijos. Baisogala. Grinkiškis. *Sauja*. Lenciiai.

Atsakąs redaktorius Jurgis Lapinas, Aleknaičiuose prie Pakrokių. — Spausdinta pas Otto v. Mauderode, Tilžėje.